

Socialdepartementet

Rättssekretariatet

Patrik Lidin

Plan-, bygg- och bostadsenheten

Sara Benjamin

Läsanvisningar till förslaget till ändringar i plan- och byggförordningen (2011:338), PBF, hösten 2012

I författningsförslaget har förslag till nya bestämmelser och ändringar i befintliga bestämmelser gränsmärkats, för att underlätta för läsaren.

1 kap. 7 §

Begreppet sanktionsarea kompletteras med *öppenarea* för att även t ex olovliga carportar eller större skärmtak ska kunna hanteras. Även en carport eller ett skärmtak är enligt definitionen i 1 kap. 4 § plan- och bygglagen (2010:900), PBL, en byggnad.

6 kap. 5 §

Enligt 9 kap. 7 § plan- och bygglagen (2010:900) får en kommun i en detaljplan eller i områdesbestämmelser bygglovbefria uppförande av t.ex. nya fritidshus. Sådana åtgärder enligt den gamla plan- och bygglagen (1987:10), ÄPBL, var inte befriade från bygganmälan (jfr 9 kap. 2 § första stycket 1). För att anmälan ska krävas även enligt de nuvarande reglerna kompletteras 6 kap. 5 § PBF med en bestämmelse om detta (ny punkt 2). Övriga ändringar i första stycket är rena följdändringar.

Om det vid en anmälningspliktig åtgärd kan antas uppkomma rivningsmaterial med farligt avfall ska detta framgå av anmälan. Detta bör gälla i alla de situationer som anges i första stycket.

6 kap 6 §

Boverket har påtalat tolkningsproblem med punkten 1 och ifrågasatt om den verkligen behövs mot bakgrund av skillnaderna i utformning av bestämmelserna i PBF om anmälningsplikt jämfört med bestämmelserna om bygganmälan enligt ÄPBL. Avsikten med regleringen i PBF av anmälningsplikten har inte varit att allmänt utöka eller inskränka de situationer där anmälan krävs, i förhållande till äldre rätt. Mot den bakgrunden bedöms att punkt 1 bör utmönstras. Detta innebär en omnumrering av övriga punkter.

Ang. punkt 1: Punkten ändras språkligt för att bättre överensstämja med övriga punkter.

Ang. punkt 2: Även 5 § första stycket 6 bör omfattas av undantaget för statens och landstingens byggnader. Vidare rättas hänvisningen till 5 § *första stycket*.

Ang. punkt 3: Ändringen är en följd av att punkt 1 tas bort.

9 kap. 2 §

Paragrafen förtydligas för att det tydligare ska framgå att en sanktionsavgift för en viss överträdelse dubblas varje gång den tas ut, fram till dess rättelse sker eller maxbeloppet 50 prisbasbelopp uppnås.

9 kap. 6–15, 17 och 18 §§

Det väsentliga med sanktionsreglerna avseende lovplikten är att åtgärder inte ska vidtas utan lov. Det viktiga i sammanhanget är alltså att lov erhålls, inte att lov söks. För att tydliggöra detta justeras 9 kap. 6 § och flera andra paragrafer i kapitlet.

Vidare har det framkommit att nuvarande nivåer på sanktionsavgifterna har satts alltför högt. Därför sker en sänkning av nivåerna enligt denna och flera paragrafer i kapitlet.

Justering sker även avseende vissa andra skrivningar, såsom t.ex. att begreppet sanktionsarea används mer konsekvent.

10 a och 12 a §§ är nya. Reglering av byggsanktionsavgifterna för dessa överträdelser finns idag i 19 §. Nuvarande 19 § ersätts i övrigt med 6 § andra stycket; 7 § andra stycket; 14 § andra stycket; samt 17 § andra stycket. Anledningen är att regleringen av sanktionsavgifterna för överträdelser avs. anmälningssplikten ska bli tydligare. Avgiftsnivåerna har i samband med detta setts över och justerats. Rimligen ska anmälningssfallen hanteras på liknande sätt som lovfällen. I den mån det finns liknande sanktionsbestämmelser bör sanktionerna i anmälningssfallen, så långt möjligt, vara jämförbara med lovfällen.

9 kap. 19–33 §§

Även bestämmelserna om sanktionsavgifter för överträdelser avs. startbesked behöver förtydligas och justeras vad gäller avgiftsnivåer. Nuvarande 9 kap. 20 § ersätts därför med femton nya paragrafer, som i större utsträckning än tidigare speglar motsvarande bestämmelser när det gäller lov- och anmälningssplikten (jämför 9 kap. 6-15, 17 och 18 §§).

9 kap. 34–41 §§

På samma sätt som ang. startbesked finns behov av en tydligare reglering avs. sanktionsavgift vid överträdelser ang. slutavgift. Nuvarande 9 kap. 21 § ersätts därför med åtta nya paragrafer. Till skillnad från startbeskedsbestämmelserna införs här inga bestämmelser om avgifter avs. t.ex. murar, plank, markåtgärder, rivning och skyltar. Anledningen till detta är att det inte går att ta dessa i bruk.

10 kap. 6 och 7 §§

Boverket har tidigare framfört att det är lämpligt att till Trafikverket överföra föreskriftsrätten för järnvägar inklusive järnvägstunnlar vad gäller kraven i PBF 3 kap 7–10 §§ och 13 §. Rimligen ska föreskriftsrätten ang. järnvägar och järnvägstunnlar hanteras på samma sätt som vägar och vägtunnlar. Föreskriftsrätten överförs därför till Trafikverket när det gäller järnvägar och till Transportstyrelsen när det gäller järnvägstunnlar.

Förordning om ändring i plan- och byggförordningen (2011:338);

SFS 2012:

Utkom från trycket
den

utfärdad den x xx 2013.

Regeringen föreskriver i fråga om plan- och byggförordningen (2011:338)
dels att 9 kap. 19–21 §§ ska upphöra att gälla,
dels att rubrikerna närmast före 9 kap. 19 och 20 §§ ska utgå,
dels att 1 kap. 7 §, 6 kap. 5 och 6 §§, 9 kap. 2, 6–15, 17 och 18 §§, 10 kap. 6 och 7 §§ samt rubrikerna närmast före 9 kap. 6, 8, 12 och 14 §§ ska ha följande lydelse,
dels att det i förordningen ska införas 25 nya paragrafer, 9 kap. 10 a, 12 a, 19–41 §§, samt närmast före 9 kap. 12 a, 19, 25, 26, 27, 28, 29, 33, 34, 36, 39, 40 och 41 §§ och närmast efter 9 kap. 18 och 33 §§ nya rubriker av följande lydelse.

1 kap.

7 § Med sanktionsarea avses i denna förordning den area som i fråga om

1. en bygg- eller rivningsåtgärd motsvarar brutto- eller öppenarean minskad med 15 kvadratmeter, eller
2. en markåtgärd motsvarar den area som åtgärden avser.

6 kap.

5 § För åtgärder som inte kräver lov krävs det en anmälan vid

1. rivning av en byggnad eller del av en byggnad som inte är
  - a) en komplementbyggnad, eller
  - b) en ekonomibyggnad för jordbruk, skogsbruk eller annan liknande näring,
2. nybyggnad eller tillbyggnad som enligt 9 kap. 7 § plan- och bygglagen (2010:900) har undantagits från krav på bygglov,
3. en ändring av en byggnad, om ändringen innebär att konstruktionen av byggnadens bärande delar berörs eller byggnadens planlösning påverkas avsevärt,
4. en installation eller väsentlig ändring av en hiss, eldstad, röckanal eller anordning för ventilation i byggnader,
5. en installation eller väsentlig ändring av en anläggning för vattenförsörjning eller avlopp i en byggnad eller inom en tomt,
6. en sådan ändring av en byggnad som väsentligt påverkar brandskyddet i byggnaden,

SFS 2012:

7. underhåll av ett sådant byggnadsverk med särskilt bevarandevärde som omfattas av skyddsbestämmelser som har beslutats med stöd av 4 kap. 16 § eller 42 § första stycket 5 c plan- och bygglagen eller motsvarande äldre föreskrifter, eller

8. nybyggnad eller väsentlig ändring av ett vindkraftverk.

Om det vid sådana byggnadsåtgärder som avses i första stycket kan antas uppkomma rivningsmaterial som innehåller sådant farligt avfall som avses i plan- och bygglagen eller miljöbalken, ska detta framgå av anmälan.

6 § Kravet på anmälan enligt 5 § gäller inte

1. åtgärder som rör ekonomibygnader för jordbruk, skogsbruk eller annan liknande näring inom områden som inte omfattas av en detaljplan,

2. sådana åtgärder som avses i 5 § första stycket 3–6 i fråga om byggnader eller tomter som tillhör staten eller ett landsting, och

3. åtgärder som rör sådana byggnader eller andra anläggningar som är avsedda för totalförsvaret och som är av hemlig natur.

9 kap.

2 § Om en byggsanktionsavgift har beslutats för en överträdelse och den avgiftsskyldige därefter inte vidtar rättelse ska en ny avgift för överträdelsen tas ut. Varje sådan ny avgift tas ut med dubbla det belopp som togs ut senast i enlighet med detta kapitel. Den sammanlagda avgiften för överträdelsen får dock uppgå till högst 50 prisbasbelopp.

En ny avgift får beslutas endast om den avgiftsskyldige har fått skälig tid att vidta rättelse.

Bygglov och anmälan vid nybyggnad och tillbyggnad

6 § Byggsanktionsavgiften för att utan bygglov uppföra en ny byggnad eller flytta en tidigare uppförd byggnad trots att det krävs lov enligt 9 kap. 2 § första stycket 1 eller 8 § första stycket 2 a eller 3 plan- och bygglagen (2010:900) är

1. för ett en- eller tvåbostadshus, 2 prisbasbelopp med ett tillägg av 0,005 prisbasbelopp per kvadratmeter av byggnadens sanktionsarea,

2. för en komplementbyggnad som är större än 15 kvadratmeter, 0,25 prisbasbelopp med ett tillägg av 0,005 prisbasbelopp per kvadratmeter av byggnadens sanktionsarea,

3. för en byggnad som är högst 15 kvadratmeter, 0,125 prisbasbelopp och

4. för en annan byggnad än de som avses i 1–3, 1,75 prisbasbelopp med ett tillägg av 0,02 prisbasbelopp per kvadratmeter av byggnadens sanktionsarea.

Första stycket ska också tillämpas om en ny byggnad uppförs eller en tidigare uppförd byggnad flyttas utan anmälan trots att anmälan krävs enligt 6 kap. 5 § första stycket 2.

7 § Byggsanktionsavgiften för att utan bygglov göra en tillbyggnad trots att det krävs lov enligt 9 kap. 2 § första stycket 2 eller 8 § första stycket 3 plan- och bygglagen (2010:900) är

1. för ett en- eller tvåbostadshus, 0,4 prisbasbelopp med ett tillägg av 0,005 prisbasbelopp per kvadratmeter av tillbyggnadens sanktionsarea,
  2. för en komplementbyggnad som är större än 15 kvadratmeter, 0,125 prisbasbelopp med ett tillägg av 0,005 prisbasbelopp per kvadratmeter av tillbyggnadens sanktionsarea,
  3. för en byggnad som är högst 15 kvadratmeter, 0,125 prisbasbelopp med ett tillägg av 0,005 prisbasbelopp per kvadratmeter av tillbyggnadens sanktionsarea, och
  4. för en annan byggnad än de som avses i 1–3, 1,25 prisbasbelopp med ett tillägg av 0,02 prisbasbelopp per kvadratmeter av tillbyggnadens sanktionsarea.
- Första stycket ska också tillämpas om en tillbyggnad görs utan anmälan trots att anmälan krävs enligt 6 kap. 5 § första stycket 2.

Bygglov och anmälan vid annan ändring av en byggnad än tillbyggnad

8 § Byggsanktionsavgiften för att utan bygglov göra en sådan ändring som innebär ändrad användning trots att det krävs lov enligt 9 kap. 2 § första stycket 3 a plan- och bygglagen (2010:900) är

1. för ett en- eller tvåbostadshus, 0,125 prisbasbelopp med ett tillägg av 0,005 prisbasbelopp per kvadratmeter av den sanktionsarea som ändringen avser,
2. för en komplementbyggnad som är större än 15 kvadratmeter, 0,1 prisbasbelopp med ett tillägg av 0,005 prisbasbelopp per kvadratmeter av den sanktionsarea som ändringen avser,
3. för en byggnad som är högst 15 kvadratmeter, 0,05 prisbasbelopp, och
4. för en annan byggnad än de som avses i 1–3, 0,25 prisbasbelopp med ett tillägg av 0,0125 prisbasbelopp per kvadratmeter av den sanktionsarea som ändringen avser.

9 § Byggsanktionsavgiften för att utan bygglov göra en sådan ändring av en byggnad som kräver lov enligt 9 kap. 2 § första stycket 3 b plan- och bygglagen (2010:900) är

1. för en sådan ändring som innebär att det i byggnaden inreds någon ytterligare bostad, 0,125 prisbasbelopp med ett tillägg av 0,005 prisbasbelopp per kvadratmeter av den sanktionsarea som ändringen avser, och
2. för en sådan ändring som innebär att det i byggnaden inreds någon ytterligare lokal för handel, hantverk eller industri, 0,25 prisbasbelopp med ett tillägg av 0,005 prisbasbelopp per kvadratmeter av den sanktionsarea som ändringen avser.

10 § Byggsanktionsavgiften för att utan bygglov göra en sådan ändring av en byggnads yttre utseende som kräver lov enligt 9 kap. 2 § första stycket 3 c eller 8 § första stycket 2 a eller c plan- och bygglagen (2010:900) är

1. för ett en- eller tvåbostadshus, 0,25 prisbasbelopp,
2. för en komplementbyggnad som är större än 15 kvadratmeter, 0,1 prisbasbelopp,
3. för en byggnad som är högst 15 kvadratmeter, 0,05 prisbasbelopp, och

SFS 2012:

4. för en annan byggnad än de som avses i 1–3, 1 prisbasbelopp.

10 a § Byggsanktionsavgiften för att utan anmälan ändra en byggnad trots att anmälan krävs enligt 6 kap. 5 § första stycket 3 är

1. för ett en- eller tvåbostadshus, 0,125 prisbasbelopp med ett tillägg av 0,005 prisbasbelopp per kvadratmeter av den sanktionsarea som ändringen avser,

2. för en komplementbyggnad som är större än 15 kvadratmeter, 0,1 prisbasbelopp med ett tillägg av 0,005 prisbasbelopp per kvadratmeter av den sanktionsarea som ändringen avser,

3. för en byggnad som är högst 15 kvadratmeter, 0,05 prisbasbelopp, och

4. för en annan byggnad än de som avses i 1–3, 0,25 prisbasbelopp med ett tillägg av 0,0125 prisbasbelopp per kvadratmeter av den sanktionsarea som ändringen avser.

11 § Byggsanktionsavgiften för att utan bygglov vidta en åtgärd trots att det krävs lov enligt detaljplan eller områdesbestämmelser är

1. 1 prisbasbelopp i fall som avses i 9 kap. 8 § första stycket 2 b plan- och bygglagen,

2. 0,5 prisbasbelopp i fall som avses i 9 kap. 8 § första stycket 4 plan- och bygglagen, och

3. 1,5 prisbasbelopp i fall som avses i 9 kap. 8 § första stycket 5 plan- och bygglagen.

Bygglov och anmälan för andra anläggningar än byggnader

12 § Byggsanktionsavgiften för att utan bygglov vidta en åtgärd avseende en annan anläggning än en byggnad trots att det krävs lov enligt 6 kap. 1 § eller anmälan enligt 5 § första stycket 8 är

1. 5 prisbasbelopp i fall som avses i 6 kap. 1 § 1 eller 4,

2. 2,5 prisbasbelopp i fall som avses i 6 kap. 1 § 2, 3, 5 eller 6 eller 5 § första stycket 8,

3. 0,125 prisbasbelopp i fall som avses i 6 kap. 1 § 7 när det gäller en mur eller ett plank med en längd om högst 5 meter, och 0,25 prisbasbelopp när det gäller en mur eller ett plank som är längre än 5 meter,

4. 0,5 prisbasbelopp i fall som avses i 6 kap. 1 § 8 eller 9, och

5. 1,5 prisbasbelopp i fall som avses i 6 kap. 1 § 10.

Anmälan i vissa fall vid åtgärder avseende ett byggnadsverk

12 a § Byggsanktionsavgiften för att utan anmälan vidta en åtgärd avseende ett byggnadsverk trots att anmälan krävs enligt 6 kap. 5 § första stycket 4–7 är

1. 0,25 prisbasbelopp för installation eller väsentlig ändring av en hiss i en byggnad,

2. 0,1 prisbasbelopp för installation eller väsentlig ändring av en eldstad, rökkanal eller anordning för ventilation i en byggnad,

3. 0,1 prisbasbelopp för installation eller väsentlig ändring av en anläggning för vattenförsörjning eller avlopp i en byggnad eller inom en tomt,

4. 0,25 prisbasbelopp för en sådan ändring av en byggnad som väsentligt påverkar brandskyddet i byggnaden, och

5. 0,5 prisbasbelopp för underhåll av ett sådant byggnadsverk med särskilt bevarandevärde som omfattas av skyddsbestämmelser som har beslutats med stöd av 4 kap. 16 § eller 42 § första stycket 5 c plan- och bygglagen (2010:900) eller motsvarande äldre föreskrifter.

13 § Byggsanktionsavgiften för att utan bygglov vidta en åtgärd avseende en skylt trots att det krävs lov enligt 6 kap. 3 eller 4 § är

1. 0,0625 prisbasbelopp för en skylt med en yta på maximalt 5 kvadratmeter,

2. 0,125 prisbasbelopp för en skylt med en yta på över 5 och maximalt 20 kvadratmeter, och

3. 0,25 prisbasbelopp för en skylt med en yta på över 20 kvadratmeter.

Byggsanktionsavgiften för att utan bygglov vidta en åtgärd avseende en ljusanordning trots att det krävs lov enligt 6 kap. 3 eller 4 § är 0,0625 prisbasbelopp.

Rivningslov och anmälan om rivning

14 § Byggsanktionsavgiften för att utan rivningslov riva ett en- eller tvåbostadshus eller en del av en sådan byggnad trots att lov krävs enligt 9 kap. 10 § plan- och bygglagen (2010:900) är 0,75 prisbasbelopp med ett tillägg av 0,005 prisbasbelopp per kvadratmeter av den rivna byggnadens eller byggnadsdelens sanktionsarea.

För en sådan byggnad som avses i första stycket och som enligt 9 kap. 34 § 2 plan- och bygglagen bör bevaras är byggsanktionsavgiften i stället 2 prisbasbelopp med ett tillägg av 0,005 prisbasbelopp per kvadratmeter av den rivna byggnadens eller byggnadsdelens sanktionsarea.

Första och andra styckena ska också tillämpas om ett en- eller tvåbostadshus eller en del av en sådan byggnad rivs utan anmälan trots att anmälan krävs enligt 6 kap. 5 § första stycket 1.

15 § Byggsanktionsavgiften för att utan rivningslov riva en komplementbyggnad som är större än 15 kvadratmeter eller en del av en sådan byggnad trots att lov krävs enligt 9 kap. 10 § plan- och bygglagen (2010:900) är 0,375 prisbasbelopp med ett tillägg av 0,005 prisbasbelopp per kvadratmeter av den rivna byggnadens eller byggnadsdelens sanktionsarea.

För en sådan byggnad som avses i första stycket och som enligt 9 kap. 34 § 2 plan- och bygglagen bör bevaras är byggsanktionsavgiften i stället 1 prisbasbelopp med ett tillägg av 0,005 prisbasbelopp per kvadratmeter av den rivna byggnadens eller byggnadsdelens sanktionsarea.

17 § Byggsanktionsavgiften för att utan rivningslov riva en annan byggnad än de som avses i 14–16 §§ eller en del av en sådan byggnad trots att lov krävs enligt 9 kap. 10 § plan- och bygglagen (2010:900) är 1 prisbasbelopp med ett tillägg av 0,005 prisbasbelopp per kvadratmeter av den rivna byggnadens eller byggnadsdelens sanktionsarea.

SFS 2012:

För en sådan byggnad som avses i första stycket och som enligt 9 kap. 34 § 2 plan- och bygglagen bör bevaras är byggsanktionsavgiften i stället 6 prisbasbelopp med ett tillägg av 0,005 prisbasbelopp per kvadratmeter av den rivna byggnadens eller byggnadsdelens sanktionsarea.

Första och andra styckena ska också tillämpas om en sådan byggnad som avses i första stycket eller en del av en sådan byggnad rivs utan anmälan trots att anmälan krävs enligt 6 kap. 5 § första stycket 1.

18 § Byggsanktionsavgiften för att utan marklov vidta en markåtgärd trots att lov krävs enligt 9 kap. 11, 12 eller 13 § plan- och bygglagen (2010:900) är

1. 0,5 prisbasbelopp för schaktning eller fyllning inom en tomt,
2. 1,25 prisbasbelopp för schaktning eller fyllning inom en allmän plats,
3. 0,5 prisbasbelopp för schaktning eller fyllning i ett område utanför detaljplan,
4. 0,25 prisbasbelopp per träd för trädfällning, och
5. 0,0025 prisbasbelopp per kvadratmeter för skogsplantering.

Startbesked

Bygglov och anmälan vid nybyggnad och tillbyggnad

19 § Byggsanktionsavgiften för att trots förbudet i 10 kap. 3 § plan- och bygglagen (2010:900) påbörja en lov- eller anmälningspliktig nybyggnad innan byggnadsnämnden har gett ett startbesked är

1. för ett en- eller tvåbostadshus, 0,75 prisbasbelopp med ett tillägg av 0,005 prisbasbelopp per kvadratmeter av byggnadens sanktionsarea,
2. för en komplementbyggnad som är större än 15 kvadratmeter, 0,05 prisbasbelopp med ett tillägg av 0,005 prisbasbelopp per kvadratmeter av byggnadens sanktionsarea,
3. för en byggnad som är högst 15 kvadratmeter, 0,05 prisbasbelopp och
4. för en annan byggnad än de som avses i 1–3, 2 prisbasbelopp med ett tillägg av 0,005 prisbasbelopp per kvadratmeter av byggnadens sanktionsarea.

20 § Byggsanktionsavgiften för att trots förbudet i 10 kap. 3 § plan- och bygglagen (2010:900) påbörja en lov- eller anmälningspliktig tillbyggnad innan byggnadsnämnden har gett ett startbesked är

1. för ett en- eller tvåbostadshus, 0,2 prisbasbelopp med ett tillägg av 0,0025 prisbasbelopp per kvadratmeter av tillbyggnadens sanktionsarea,
2. för en komplementbyggnad som är större än 15 kvadratmeter, 0,0625 prisbasbelopp med ett tillägg av 0,0025 prisbasbelopp per kvadratmeter av tillbyggnadens sanktionsarea,
3. för en byggnad som är högst 15 kvadratmeter, 0,0625 prisbasbelopp med ett tillägg av 0,0025 prisbasbelopp per kvadratmeter av tillbyggnadens sanktionsarea, och
4. för en annan byggnad än de som avses i 1–3, 0,75 prisbasbelopp med ett tillägg av 0,01 prisbasbelopp per kvadratmeter av tillbyggnadens sanktionsarea.

Bygglov och anmälan vid annan ändring av en byggnad än tillbyggnad

SFS 2012:

21 § Byggsanktionsavgiften för att trots förbudet i 10 kap. 3 § plan- och bygglagen (2010:900) påbörja en lov- eller anmälningspliktig ändring som innebär ändrad användning innan byggnadsnämnden har gett ett startbesked är

1. för ett en- eller tvåbostadshus, 0,0625 prisbasbelopp med ett tillägg av 0,0025 prisbasbelopp per kvadratmeter av den sanktionsarea som ändringen avser,

2. för en komplementbyggnad som är större än 15 kvadratmeter, 0,05 prisbasbelopp med ett tillägg av 0,0025 prisbasbelopp per kvadratmeter av den sanktionsarea som ändringen avser,

3. för en byggnad som är högst 15 kvadratmeter, 0,025 prisbasbelopp, och

4. för en annan byggnad än de som avses i 1–3, 0,125 prisbasbelopp med ett tillägg av 0,00625 prisbasbelopp per kvadratmeter av den sanktionsarea som ändringen avser.

22 § Byggsanktionsavgiften för att trots förbudet i 10 kap. 3 § plan- och bygglagen (2010:900) påbörja en sådan lovpliktig ändring av en byggnad som avses i 9 kap. 2 § första stycket 3 b plan- och bygglagen innan byggnadsnämnden har gett ett startbesked är

1. för en sådan ändring som innebär att det i byggnaden inreds någon ytterligare bostad, 0,0625 prisbasbelopp med ett tillägg av 0,0025 prisbasbelopp per kvadratmeter av den sanktionsarea som ändringen avser, och

2. för en sådan ändring som innebär att det i byggnaden inreds någon ytterligare lokal för handel, hantverk eller industri, 0,125 prisbasbelopp med ett tillägg av 0,0025 prisbasbelopp per kvadratmeter av den sanktionsarea som ändringen avser.

23 § Byggsanktionsavgiften för att trots förbudet i 10 kap. 3 § plan- och bygglagen (2010:900) påbörja en sådan lovpliktig ändring av en byggnad som avses i 9 kap. 2 § första stycket 3 c eller 8 § första stycket 2 a eller c plan- och bygglagen innan byggnadsnämnden har gett ett startbesked är

1. för ett en- eller tvåbostadshus, 0,125 prisbasbelopp,

2. för en komplementbyggnad som är större än 15 kvadratmeter, 0,05 prisbasbelopp,

3. för en byggnad som är högst 15 kvadratmeter, 0,025 prisbasbelopp, och

4. för en annan byggnad än de som avses i 1–3, 0,5 prisbasbelopp.

24 § Byggsanktionsavgiften för att trots förbudet i 10 kap. 3 § plan- och bygglagen (2010:900) påbörja en sådan anmälningspliktig ändring av en byggnad som avses i 6 kap. 5 § första stycket 3 innan byggnadsnämnden har gett ett startbesked är

1. för ett en- eller tvåbostadshus, 0,0625 prisbasbelopp med ett tillägg av 0,0025 prisbasbelopp per kvadratmeter av den sanktionsarea som ändringen avser,

SFS 2012:

2. för en komplementbyggnad som är större än 15 kvadratmeter, 0,05 prisbasbelopp med ett tillägg av 0,0025 prisbasbelopp per kvadratmeter av den sanktionsarea som ändringen avser,

3. för en byggnad som är högst 15 kvadratmeter, 0,025 prisbasbelopp, och

4. för en annan byggnad än de som avses i 1–3, 0,125 prisbasbelopp med ett tillägg av 0,00625 prisbasbelopp per kvadratmeter av den sanktionsarea som ändringen avser.

Bygglov i vissa fall enligt krav i detaljplan eller områdesbestämmelser

25 § Byggsanktionsavgiften för att trots förbudet i 10 kap. 3 § plan- och bygglagen (2010:900) påbörja en lovpliktig åtgärd avseende en byggnad innan byggnadsnämnden har gett ett startbesked är

1. 0,5 prisbasbelopp i fall som avses i 9 kap. 8 § första stycket 2 b plan- och bygglagen,

2. 0,25 prisbasbelopp i fall som avses i 9 kap. 8 § första stycket 4 plan- och bygglagen, och

3. 0,75 prisbasbelopp i fall som avses i 9 kap. 8 § första stycket 5 plan- och bygglagen.

Bygglov och anmälan för andra anläggningar än byggnader

26 § Byggsanktionsavgiften för att trots förbudet i 10 kap. 3 § plan- och bygglagen (2010:900) påbörja en lov- eller anmälningspliktig åtgärd avseende en annan anläggning än en byggnad innan byggnadsnämnden har gett ett startbesked är

1. 2,5 prisbasbelopp i fall som avses i 6 kap. 1 § 1 eller 4,

2. 1,25 prisbasbelopp i fall som avses i 6 kap. 1 § 2, 3, 5 eller 6 eller 5 § första stycket 8,

3. 0,0625 när det gäller en mur eller ett plank som är högst 5 meter långt, och 0,125 prisbasbelopp när det gäller en mur eller ett plank som är längre än 5 meter,

4. 0,25 prisbasbelopp i fall som avses i 6 kap. 1 § 8 eller 9, och

5. 0,75 prisbasbelopp i fall som avses i 6 kap. 1 § 10.

Anmälan i vissa fall vid åtgärder avseende ett byggnadsverk

27 § Byggsanktionsavgiften för att trots förbudet i 10 kap. 3 § plan- och bygglagen (2010:900) påbörja en sådan anmälningspliktig åtgärd avseende ett byggnadsverk som avses i 6 kap. 5 § första stycket 4–7 innan byggnadsnämnden har gett ett startbesked är

1. 0,125 prisbasbelopp för installation eller väsentlig ändring av en hiss i en byggnad,

2. 0,05 prisbasbelopp för installation eller väsentlig ändring av en eldstad, rökkanal eller anordning för ventilation i en byggnad,

3. 0,05 prisbasbelopp för installation eller väsentlig ändring av en anläggning för vattenförsörjning eller avlopp i en byggnad eller inom en tomt,

4. 0,125 prisbasbelopp för en sådan ändring av en byggnad som väsentligt påverkar brandskyddet i byggnaden, och

5. 0,25 prisbasbelopp för underhåll av ett sådant byggnadsverk med särskilt bevarandevärde som omfattas av skyddsbestämmelser som har beslutats med stöd av 4 kap. 16 § eller 42 § första stycket 5 c plan- och bygglagen (2010:900) eller motsvarande äldre föreskrifter.

Bygglov för skyltar och ljusanordningar

28 § Byggsanktionsavgiften för att trots förbudet i 10 kap. 3 § plan- och bygglagen (2010:900) påbörja en lov- eller anmälningspliktig åtgärd avseende en skylt eller en ljusanordning innan byggnadsnämnden har gett ett startbesked är

1. 0,03125 prisbasbelopp för en skylt med en yta på maximalt 5 kvadratmeter,
2. 0,0625 prisbasbelopp för en skylt med en yta på över 5 och maximalt 20 kvadratmeter,
3. 0,125 prisbasbelopp för en skylt med en yta på över 20 kvadratmeter, och
4. 0,03125 prisbasbelopp för en ljusanordning.

Rivningslov och anmälan om rivning

29 § Byggsanktionsavgiften för att trots förbudet i 10 kap. 3 § plan- och bygglagen (2010:900) påbörja en lov- eller anmälningspliktig rivning av ett en- eller tvåbostadshus eller en del av en sådan byggnad innan byggnadsnämnden har gett ett startbesked är 0,375 prisbasbelopp med ett tillägg av 0,0025 prisbasbelopp per kvadratmeter av den rivna byggnadens eller byggnadsdelens sanktionsarea.

För en sådan byggnad som avses i första stycket och som enligt 9 kap. 34 § 2 plan- och bygglagen bör bevaras är byggsanktionsavgiften i stället 1 prisbasbelopp med ett tillägg av 0,0025 prisbasbelopp per kvadratmeter av den rivna byggnadens eller byggnadsdelens sanktionsarea.

30 § Byggsanktionsavgiften för att trots förbudet i 10 kap. 3 § plan- och bygglagen (2010:900) påbörja en lovpliktig rivning av en komplementbyggnad som är större än 15 kvadratmeter eller en del av en sådan byggnad innan byggnadsnämnden har gett ett startbesked är 0,1875 prisbasbelopp med ett tillägg av 0,0025 prisbasbelopp per kvadratmeter av den rivna byggnadens eller byggnadsdelens sanktionsarea.

För en sådan byggnad som avses i första stycket och som enligt 9 kap. 34 § 2 plan- och bygglagen bör bevaras är byggsanktionsavgiften i stället 0,5 prisbasbelopp med ett tillägg av 0,0025 prisbasbelopp per kvadratmeter av den rivna byggnadens eller byggnadsdelens sanktionsarea.

31 § Byggsanktionsavgiften för att trots förbudet i 10 kap. 3 § plan- och bygglagen (2010:900) påbörja en lovpliktig rivning av en komplementbyggnad som är högst 15 kvadratmeter eller en del av en sådan byggnad innan byggnadsnämnden har gett ett startbesked är 0,0625 prisbasbelopp.

SFS 2012:

För en sådan byggnad som avses i första stycket och som enligt 9 kap. 34 § 2 plan- och bygglagen bör bevaras är byggsanktionsavgiften i stället 0,5 prisbasbelopp.

32 § Byggsanktionsavgiften för att trots förbudet i 10 kap. 3 § plan- och bygglagen (2010:900) påbörja en lov- eller anmälningspliktig rivning av en annan byggnad än de som avses i 29–31 §§ eller en del av en sådan byggnad innan byggnadsnämnden har gett ett startbesked är 0,5 prisbasbelopp med ett tillägg av 0,0025 prisbasbelopp per kvadratmeter av den rivna byggnadens eller byggnadsdelens sanktionsarea.

För en sådan byggnad som avses i första stycket och som enligt 9 kap. 34 § 2 plan- och bygglagen bör bevaras är byggsanktionsavgiften i stället 3 prisbasbelopp med ett tillägg av 0,0025 prisbasbelopp per kvadratmeter av den rivna byggnadens eller byggnadsdelens sanktionsarea.

Marklov

33 § Byggsanktionsavgiften för att trots förbudet i 10 kap. 3 § plan- och bygglagen (2010:900) påbörja en lovpliktig markåtgärd innan byggnadsnämnden har gett ett startbesked är

1. 0,25 prisbasbelopp för schaktning eller fyllning inom en tomt,
2. 0,625 prisbasbelopp för schaktning eller fyllning inom en allmän plats,
3. 0,25 prisbasbelopp för schaktning eller fyllning i ett område utanför detaljplan,
4. 0,125 prisbasbelopp per träd för trädfällning, och
5. 0,00125 prisbasbelopp per kvadratmeter för skogsplantering.

Slutbesked

Bygglov och anmälan vid nybyggnad och tillbyggnad

34 § Byggsanktionsavgiften för att trots förbudet i 10 kap. 4 § plan- och bygglagen (2010:900) ta en byggnad i bruk efter nybyggnad innan byggnadsnämnden har gett ett slutbesked är

1. för ett en- eller tvåbostadshus, 0,25 prisbasbelopp med ett tillägg av 0,0015 prisbasbelopp per kvadratmeter av byggnadens sanktionsarea,
2. för en komplementbyggnad som är större än 15 kvadratmeter, 0,015 prisbasbelopp med ett tillägg av 0,0015 prisbasbelopp per kvadratmeter av byggnadens sanktionsarea,
3. för en byggnad som är högst 15 kvadratmeter, 0,015 prisbasbelopp och
4. för en annan byggnad än de som avses i 1–3, 0,7 prisbasbelopp med ett tillägg av 0,0015 prisbasbelopp per kvadratmeter av byggnadens sanktionsarea.

Om endast en del av en byggnad tas i bruk i strid med 10 kap. 4 § plan- och bygglagen ska det som i första stycket anges om en byggnads storlek tillämpas på den area som tas i bruk.

35 § Byggsanktionsavgiften för att trots förbudet i 10 kap. 4 § plan- och bygglagen (2010:900) ta en byggnad i bruk efter tillbyggnad innan byggnadsnämnden har gett ett slutbesked är

1. för ett en- eller tvåbostadshus, 0,07 prisbasbelopp med ett tillägg av 0,001 prisbasbelopp per kvadratmeter av tillbyggnadens sanktionsarea,

2. för en komplementbyggnad som är större än 15 kvadratmeter, 0,02 prisbasbelopp med ett tillägg av 0,001 prisbasbelopp per kvadratmeter av tillbyggnadens sanktionsarea,

3. för en byggnad som är högst 15 kvadratmeter, 0,02 prisbasbelopp med ett tillägg av 0,001 prisbasbelopp per kvadratmeter av tillbyggnadens sanktionsarea, och

4. för en annan byggnad än de som avses i 1–3, 0,25 prisbasbelopp med ett tillägg av 0,003 prisbasbelopp per kvadratmeter av tillbyggnadens sanktionsarea.

Om endast en del av en byggnad tas i bruk i strid med 10 kap. 4 § plan- och bygglagen ska det som i första stycket anges om en byggnads storlek tillämpas på den area som tas i bruk.

Bygglov och anmälan vid annan ändring av en byggnad än tillbyggnad

36 § Byggsanktionsavgiften för att trots förbudet i 10 kap. 4 § plan- och bygglagen (2010:900) ta en byggnad i bruk efter en ändring som innebär ändrad användning innan byggnadsnämnden har gett ett slutbesked är

1. för ett en- eller tvåbostadshus, 0,002 prisbasbelopp med ett tillägg av 0,001 prisbasbelopp per kvadratmeter av den sanktionsarea som ändringen avser,

2. för en komplementbyggnad som är större än 15 kvadratmeter, 0,015 prisbasbelopp med ett tillägg av 0,001 prisbasbelopp per kvadratmeter av den sanktionsarea som ändringen avser,

3. för en byggnad som är högst 15 kvadratmeter, 0,01 prisbasbelopp, och

4. för en annan byggnad än de som avses i 1–3, 0,04 prisbasbelopp med ett tillägg av 0,002 prisbasbelopp per kvadratmeter av den sanktionsarea som ändringen avser.

Om endast en del av en byggnad tas i bruk i strid med 10 kap. 4 § plan- och bygglagen ska det som i första stycket anges om en byggnads storlek tillämpas på den area som tas i bruk.

37 § Byggsanktionsavgiften för att trots förbudet i 10 kap. 4 § plan- och bygglagen (2010:900) ta en byggnad i bruk efter en sådan ändring som avses i 9 kap. 2 § första stycket 3 b plan- och bygglagen innan byggnadsnämnden har gett ett slutbesked är

1. för en sådan ändring som innebär att det i byggnaden inreds någon ytterligare bostad, 0,02 prisbasbelopp med ett tillägg av 0,001 prisbasbelopp per kvadratmeter av den sanktionsarea som ändringen avser, och

2. för en sådan ändring som innebär att det i byggnaden inreds någon ytterligare lokal för handel, hantverk eller industri, 0,04 prisbasbelopp med ett tillägg av 0,001 prisbasbelopp per kvadratmeter av den sanktionsarea som ändringen avser.

Om endast en del av en byggnad tas i bruk i strid med 10 kap. 4 § plan- och bygglagen ska det som i första stycket anges om en byggnads storlek tillämpas på den area som tas i bruk.

SFS 2012:

38 § Byggsanktionsavgiften för att trots förbudet i 10 kap. 4 § plan- och bygglagen (2010:900) ta en byggnad i bruk efter en sådan ändring som avses i 6 kap. 5 § första stycket 3 innan byggnadsnämnden har gett ett slutbesked är

1. för ett en- eller tvåbostadshus, 0,02 prisbasbelopp med ett tillägg av 0,001 prisbasbelopp per kvadratmeter av den sanktionsarea som ändringen avser,

2. för en komplementbyggnad som är större än 15 kvadratmeter, 0,015 prisbasbelopp med ett tillägg av 0,001 prisbasbelopp per kvadratmeter av den sanktionsarea som ändringen avser,

3. för en byggnad som är högst 15 kvadratmeter, 0,01 prisbasbelopp, och

4. för en annan byggnad än de som avses i 1–3, 0,04 prisbasbelopp med ett tillägg av 0,002 prisbasbelopp per kvadratmeter av den sanktionsarea som ändringen avser.

Bygglov i vissa fall enligt krav i detaljplan eller områdesbestämmelser

39 § Byggsanktionsavgiften för att trots förbudet i 10 kap. 4 § plan- och bygglagen (2010:900) ta en byggnad i bruk innan byggnadsnämnden har gett ett slutbesked är

1. 0,2 prisbasbelopp i fall som avses i 9 kap. 8 § första stycket 2 b plan- och bygglagen,

2. 0,08 prisbasbelopp i fall som avses i 9 kap. 8 § första stycket 4 plan- och bygglagen, och

3. 0,25 prisbasbelopp i fall som avses i 9 kap. 8 § första stycket 5 plan- och bygglagen.

Bygglov och anmälan för andra anläggningar än byggnader

40 § Byggsanktionsavgiften för att trots förbudet i 10 kap. 4 § plan- och bygglagen (2010:900) ta en annan anläggning än en byggnad i bruk innan byggnadsnämnden har gett ett slutbesked är

1. 0,8 prisbasbelopp i fall som avses i 6 kap. 1 § 1 eller 4,

2. 0,4 prisbasbelopp i fall som avses i 6 kap. 1 § 2, 3, 5 eller 6 eller 5 § första stycket 8,

3. 0,08 prisbasbelopp i fall som avses i 6 kap. 1 § 8 eller 9, och

4. 0,25 prisbasbelopp i fall som avses i 6 kap. 1 § 10.

Anmälan i vissa fall vid åtgärder avseende ett byggnadsverk

41 § Byggsanktionsavgiften för att trots förbudet i 10 kap. 4 § plan- och bygglagen (2010:900) ta ett byggnadsverk i bruk efter en sådan åtgärd som avses i 6 kap. 5 § första stycket 4–7 innan byggnadsnämnden har gett ett slutbesked är

1. 0,04 prisbasbelopp för installation eller väsentlig ändring av en hiss i en byggnad,

2. 0,02 prisbasbelopp för installation eller väsentlig ändring av en eldstad, rökkanal eller anordning för ventilation i en byggnad,

SFS 2012:

3. 0,02 prisbasbelopp för installation eller väsentlig ändring av en anläggning för vattenförsörjning eller avlopp i en byggnad eller inom en tomt,

4. 0,04 prisbasbelopp för en sådan ändring av en byggnad som väsentligt påverkar brandskyddet i byggnaden, och

5. 0,08 prisbasbelopp för underhåll av ett sådant byggnadsverk med särskilt bevarandevärde som omfattas av skyddsbestämmelser som har beslutats med stöd av 4 kap. 16 § eller 42 § första stycket 5 c plan- och bygglagen (2010:900) eller motsvarande äldre föreskrifter.

10 kap.

6 § Trafikverket får efter att ha hört Boverket meddela de föreskrifter som behövs för tillämpningen av 3 kap. 7–10 och 13 §§ i fråga om järnvägar, vägar och gator, utom för järnvägs- och vägtunnlar, samt anordningar som hör till järnvägarna, vägarna eller gatorna.

7 § Transportstyrelsen får efter att ha hört Boverket meddela de föreskrifter som behövs för tillämpningen av 3 kap. 7–10 och 13 §§ i fråga om järnvägs- och vägtunnlar samt anordningar som hör till dessa tunnlar.

Denna förordning träder i kraft den x xx 2013.

Socialdepartementet

Rättssekretariatet

Patrik Lidin

Telefon 08-405 34 80

E-post patrik.lidin@social.ministry.se

Jämkning av en byggsanktionsavgift m.m.

I. Förslag

Dagens grunder för befrielse från byggsanktionsavgift i plan- och bygglagen kompletteras med en möjlighet att i ett enskilt fall sätta ned en avgift som inte står i rimlig proportion till den aktuella överträdelsen.

Vid denna prövning ska särskilt beaktas sådana omständigheter som anges i 11 kap. 53 § PBL och om överträdelsen inte har skett uppsåtligen eller av oaktsamhet.

Nedsättning ska kunna ske till hälften eller en fjärdedel.

Några förtydliganden införs i plan- och bygglagens sanktionsbestämmelser efter förslag från Boverket. Det handlar bl.a. om bestämmelserna om när en avgift ska tas ut och regeringens föreskrifter om byggsanktionens storlek.

II. Skälen för förslagen

Författningsreglering

Tillsynsmyndigheten ska enligt 11 kap. 51 § plan- och bygglagen (2010:900), förkortad PBL, ta ut en särskild avgift (byggsanktionsavgift) enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 16 kap. 12 §, om någon bryter mot en bestämmelse i 8–10 kap. eller i föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av någon av bestämmelserna i 16 kap. 2–10 §§ eller mot en bestämmelse i en EU-förordning om krav på byggnadsverk eller byggprodukter.

Byggsanktionsavgiftens storlek ska enligt 11 kap. 52 § PBL framgå av de föreskrifter som har meddelats med stöd av 16 kap. 12 §. Avgiften får uppgå till högst 50 prisbasbelopp enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken. När avgiftens storlek bestäms, ska hänsyn tas

till överträdelsens allvar och betydelsen av den bestämmelse som överträdelsen avser.

Enligt 11 kap. 53 § första stycket PBL ska en byggsanktionsavgift tas ut även om överträdelsen inte har skett uppsåtligt eller av oaktsamhet. Enligt andra stycket behöver dock inte avgiften tas ut om det är oskäligt med hänsyn till

1. att den avgiftsskyldige på grund av sjukdom inte har förmått att själv eller genom någon annan fullgöra sin skyldighet,
2. att överträdelsen berott på en omständighet som den avgiftsskyldige inte har kunnat eller bort förutse eller kunnat påverka, eller
3. vad den avgiftsskyldige har gjort för att undvika att en överträdelse skulle inträffa.

En byggsanktionsavgift ska inte tas ut om rättelse sker innan frågan om sanktion eller ingripande enligt detta kapitel har tagits upp till överläggning vid ett sammanträde med tillsynsmyndigheten (11 kap. 54 § PBL) eller om överträdelsen har medfört att ett vite har dömts ut (11 kap. 55 § PBL). En byggsanktionsavgift ska inte heller tas ut om överträdelsen avser rivning av en byggnad och rivningen har

1. gjorts med stöd av annan lag eller författning,
2. varit nödvändig för att undanröja risk för människors liv eller hälsa eller för att avvärja eller begränsa en omfattande skada på annan egendom, eller
3. gjorts på grund av att byggnaden till väsentlig del var skadad till följd av en eldsvåda eller någon annan liknande händelse (11 kap. 56 § PBL).

Regeringen har med stöd av 16 kap. 12 § PBL meddelat föreskrifter om byggsanktionsavgifter i 9 kap. plan- och byggförordningen (2011:338), förkortad PBF.

Bedömning

Det finns idag befrielsegrunder i 11 kap. 53 § PBL som avser omständigheter som i huvudsak är hänförliga till den avgiftsskyldige själv. Vid utformningen av denna bestämmelse övervägde regeringen ett system med en allmänt hållen reglering av befrielsefallen. Regeringen valde en lösning som motsvarar den som finns i miljöbalken och som innebär en uttömmande uppräkningslista av situationer där befrielse är möjlig (prop. 2009/10:170 s. 346 f.). Ett skäl för ett system med en allmänt hållen reglering är dock att det är förenat med stora svårigheter att utforma klart preciserade undantagsregler. Ett annat sådant skäl är att det inte är möjligt att förutse alla situationer där befrielse bör vara möjligt.

Under arbetet med att utforma sanktionsbestämmelserna i PBF har frågan om befrielseregelns utformning på nytt kommit upp. Vidare har,

trots den korta tid som förflutit sedan PBF trädde i kraft, en del tillämpningssvårigheter med sanktionssystemet aktualiserats.

När regeringen i PBF bestämmer en byggsanktionsavgifts storlek, tas hänsyn till överträdelsens allvar och betydelsen av den bestämmelse som överträdelserna avser. Regleringen är dock generell och en avgiftsbestämmelse kan komma att träffa ett stort antal situationer av mycket skiftande karaktär. Det är svårt att föreställa sig att regeringens föreskrifter skulle kunna utformas på ett sätt som medför en rimlig avgift i varje enskilt fall. Det går alltså inte att komma ifrån att en avgiftsbestämmelse – trots att den är utformad med hänsyn till överträdelsens allvar och betydelsen av den bestämmelse som överträdelserna avser – i ett enskilt fall kan medföra en oskäligt hög avgift.

Vidare finns det situationer där den avgiftsskyldiges förhållanden är liknande dem som skulle kunna utgöra skäl för avgiftsbefrielse med stöd av 11 kap. 53 § PBL. I en sådan situation skulle det dock kunna anses oskäligt att ta ut en avgift med fullt belopp. Det kan också tänkas finnas situationer där en överträdelse p.g.a. särskilda förhållanden framstår som mindre allvarlig. Även i ett sådant fall skulle det kunna anses oskäligt att ta ut en avgift med fullt belopp.

Regeringen gör mot denna bakgrund bedömningen att det finns skäl att införa ytterligare möjligheter till avgiftsbefrielse.

Det bör enligt regeringens mening finnas en möjlighet att sätta ned en avgift i ett sådant enskilt fall där avgiften inte kan sägas stå i rimlig proportion till den aktuella överträdelserna. Vid denna prövning ska särskilt beaktas sådana omständigheter som anges i 11 kap. 53 § PBL och sådana omständigheter som i ett enskilt fall medför att den aktuella överträdelserna framstår som mindre allvarlig, såsom att överträdelserna inte har skett uppsåtligt eller av oaktsamhet.

Ett exempel på när denna jämningsbestämmelse kan tillämpas är när den avgiftsskyldige har byggt en carport till sin villa och följt gällande plan- och bygglag vad gäller ansökan och erhållande av bygglov samt inväntat startbesked från byggnadsnämnden innan bygget av carporten påbörjades. Carporten är uppförd i enlighet med gällande byggregler och de krav som ställs i plan- och bygglagen, men den avgiftsskyldige råkar av misstag parkera sin bil i carporten innan byggnadsnämnden har utfärdat slutbesked.

Det är således i situationer där den avgiftsskyldige har följt gällande byggregler och genomfört åtgärden på ett korrekt sätt så att det inte finns risk för människors liv eller hälsa, men där den avgiftsskyldige av misstag missar någon administrativ formalitet och den föreskrivna sanktionen därför framstår som orimligt hög i förhållande till överträdelsens allvar, som jämningsbestämmelsen bör tillämpas.

Ett annat exempel är när den avgiftsskyldige har gjort fel bedömning huruvida en åtgärd är befriad från lov- eller anmälningsplikt. Enligt 6 kap. 5 § första stycket punkt 3 i plan- och byggförordningen (2011:338) krävs det t.ex. en anmälan vid väsentlig ändring av en eldstad. Eftersom det är en bedömningsfråga vad ”väsentlig ändring” innebär, kan det i vissa situationer vara svårt för den avgiftsskyldige att avgöra om den aktuella åtgärden är anmälningspliktig eller ej. Om den avgiftsskyldige inte har anmält en åtgärd som byggnadsnämnden bedömer innebära en väsentlig ändring, kan jämkningsbestämmelsen tillämpas om förhållandena även i övrigt gör att sanktionen framstår som orimlig. En förutsättning för en jämkning i ett sådant fall bör vara att ändringen av eldstaden har utförts på ett korrekt sätt och därmed inte utgör någon fara för liv eller hälsa.

Nedsättning bör kunna ske till hälften eller en fjärdedel, d.v.s. på liknande sätt som vid delvis befrielse från ett skattetillägg.

Denna nya jämkningsbestämmelse bör föras in i en ny paragraf, 11 kap. 53 a §, i PBL.

I samband med denna lagändring bör vissa förtydliganden göras i 11 kap. 51 och 52 §§, efter förslag från Boverket.

Boverket har lämnat följande synpunkt angående 11 kap. 51 § PBL: Enligt denna bestämmelse *ska* tillsynsmyndigheten ta ut byggsanktionsavgift om någon bryter mot lagen på sätt som anges. Enligt 11 kap 55 § *ska* byggsanktionsavgift inte tas ut om vite dömts ut. Ordet ”ska” i respektive paragraf kommer i konflikt och bidrar till en osäkerhet vad byggnadsnämnden ska göra.

Vidare har Boverket påtalat att det inte existerar någon EU-förordning som uttryckligen ställer krav på byggnadsverk och att omnämmandet i paragrafen av "EU-förordning som ställer krav på byggnadsverk" därför bör utgå.

Boverket har lämnat följande synpunkt angående 11 kap. 52 § PBL: När avgiftens storlek bestäms, ska hänsyn tas till överträdelsens allvar och betydelsen av den bestämmelse som överträdelsen avser. Denna mening har felaktigt tolkats av vissa byggnadsnämnder på så sätt att den riktar sig till byggnadsnämnden att de får sätta ner sanktionsavgiften om överträdelsen inte är så allvarlig. Ett tillägg i paragrafens sista mening så att det framgår vem som beslutar om avgiftens storlek. Förslag: ”När avgiftens storlek bestäms *av regeringen, tas hänsyn till överträdelsens allvar och betydelsen av den bestämmelse som överträdelsen avser.*”

III. Författningsförslag

Förslag till lag om ändring i plan- och bygglagen (2010:900)

Härigenom föreskrivs att i fråga om plan- och bygglagen (2010:900)

dels att 11 kap. 51 och 52 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas en ny paragraf, 11 kap. 53 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

11 kap.

51 §¹

Om någon bryter mot en bestämmelse i 8–10 kap. eller i föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av någon av bestämmelserna i 16 kap. 2–10 §§ eller mot en bestämmelse i en EU-förordning om krav på *byggnadsverk eller byggprodukter*, ska tillsynsmyndigheten ta ut en särskild avgift (byggsanktionsavgift) enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 16 kap. 12 §.

Om någon bryter mot en bestämmelse i 8–10 kap. eller i föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av någon av bestämmelserna i 16 kap. 2–10 §§ eller mot en bestämmelse i en EU-förordning om krav på byggprodukter, ska *om inte annat anges i detta kapitel* tillsynsmyndigheten ta ut en särskild avgift (byggsanktionsavgift) enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 16 kap. 12 §.

52 §

Byggsanktionsavgiftens storlek ska framgå av de föreskrifter som har *meddelats* med stöd av 16 kap. 12 §. Avgiften får uppgå till högst 50 prisbasbelopp enligt 2

Byggsanktionsavgiftens storlek ska framgå av de föreskrifter som *regeringen har meddelat* med stöd av 16 kap. 12 §. Avgiften får uppgå till högst 50 prisbasbelopp

---

¹ Senaste lydelse 2011:335.

Nuvarande lydelse

kap. 6 och 7 §§
socialförsäkringsbalken.
När avgiftens storlek
bestäms, ska hänsyn tas
till överträdelsens allvar
och betydelsen av den
bestämmelse som
överträdelsen avser.

Föreslagen lydelse

enligt 2 kap. 6 och 7 §§
socialförsäkringsbalken.
När *regeringen bestämmer*
avgiftens storlek, ska
hänsyn tas till
överträdelsens allvar och
betydelsen av den
bestämmelse som
överträdelsen avser.

53 a §

*Om en
byggsanktionsavgift i ett
enskilt fall inte står i
rimlig proportion till den
överträdelse som har
begåtts, får
tillsynsmyndigheten sätta
ned avgiften till hälften
eller en fjärdedel.*

*Vid denna prövning
ska särskilt beaktas sådana
omständigheter som anges
i 53 § och om
överträdelsen inte har skett
 uppsåtligen eller av
oaktsamhet.*